

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**



Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра історії Центральної та Східної Європи
і спеціальних галузей історичної науки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія зарубіжних слов'ян (XX – початок XXI ст.)

Освітня програма “Історія і археологія”
(перший (бакалаврський) рівень)

Спеціальність 032 “Історія і археологія”
Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на
засіданні кафедри
Протокол №1 від «30» серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Історія зарубіжних слов'ян XX – початок XXI ст.
Освітня програма	032 “Історія і археологія”
Спеціалізація (за наявності)	-
Спеціальність	Історія і археологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	Обов'язкова дисципліна
Курс / семестр	4/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 24 год. Практичні заняття – 36 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни

Мета дисципліни «Історія зарубіжних слов'ян (XX – початок XXI ст.)» полягає в тому, щоб, спираючись на методологічні принципи історичної науки, використовуючи найновіші здобутки історіографії, сформувати у студентів знання про головні етапи та події в історії слов'янських народів і країн. Розглянути основні соціальні, економічні, політичні, етноконфесійні та культурні процеси, проаналізувати труднощі, здобутки та специфіку в процесі формування державності.

Основними **завданнями** вивчення студентами дисципліни «Історія зарубіжних слов'ян (XX – початок XX ст.)» є:

- визначення особливостей формування державності у XX – початок XXI ст.;
- дослідження політичного розвитку у різні періоди їх існування;
- з'ясування соціально-економічного фактору у розвитку державності;
- дослідження культурно-релігійного розвитку;
- характеризувати сучасний стан і перспективи розвитку;
- аналіз та характер міжслов'янських та міждержавних відносин.

Компетентності

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми історії та археології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій і методів гуманітарних та соціальних наук та характеризується комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність бути критичним і самокритичним.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК 2. Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.

СК 9. Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.

СК 10. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.

Програмні результати навчання

Програмні результати навчання

ПРН-1. Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.

ПРН-2. Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН-3. Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.

ПРН-5. Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та

іншими історичними джерелами.

ПРН-6. Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.

ПРН-13. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.

3. Структура дисципліни

№ з/п	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Відродження незалежної Польщі в 1918 – 1926 рр.	<ul style="list-style-type: none">- Засвоїти процес формування органів влади і становлення політичної системи Польщі;- Визначити характер боротьба за кордони II Речі Посполитої;- Провести аналіз Конституції 1921 р. і утворення режиму «парламентської демократії»;- Дослідити особливості розвитку економіки відродженої Польщі.	<ul style="list-style-type: none">• Тести;• Контрольні роботи;• Завдання для індивідуальної роботи;• Завдання для самостійної роботи.
2.	Тема 2. Перша Чехословацька Республіка 1918–1938 рр. 1.	<ul style="list-style-type: none">- Ознайомитися з процесом утворення Чехословацької республіки;- Провести аналіз Конституції 1920 р. і етнодержавного устрою Чехословаччини;-Визначити роль політичних партій Чехословаччини в політиці держави;- З'ясувати економічне становище чехословацьких земель.	<ul style="list-style-type: none">• Тести;• Контрольні роботи;• Завдання для індивідуальної роботи;• Завдання для самостійної роботи.
3.	Тема 3. Югославія у міжвоєнний період	<ul style="list-style-type: none">-Засвоїти роль і значення Держави словенців, хорватів і сербів;-З'ясувати особливості становища Королівства сербів, хорватів і словенців;-Визначити зміст та основні досягнення Королівства Югославія після державного перевороту 1929 р.;-Охарактеризувати політичне і соціально-економічне становище Югославії напередодні Другої світової війни.	<ul style="list-style-type: none">• Тести;• Контрольні роботи;• Завдання для індивідуальної роботи;• Завдання для самостійної роботи.
4	Тема 4. Болгарія у міжвоєнний період	<ul style="list-style-type: none">-Засвоїти перебіг та наслідки становлення Болгарії після Першої світової війни;-З'ясувати особливості режиму «демократичної згоди» в Болгарії (1923 – 1931 рр.);-Розкрити особливості становища Болгарії за часів Народного блоку і авторитарних експериментів 1930-х років;-Розкрити зовнішню політику Болгарії	<ul style="list-style-type: none">• Тести;• Контрольні роботи;• Завдання для індивідуальної роботи;• Завдання для самостійної роботи.

		у міжвоєнний період.	
5	Тема 5. Чехія і Словаччина у Другій світовій війні	-Встановлення в Чехії окупаційного режиму. -Чеські землі у Другій світовій війні. Повстання у Празі 1945 р. -Словацька республіка у Другій світовій війні -Словацьке національне повстання 1944 р.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести; • Контрольні роботи; • Завдання для індивідуальної роботи; • Завдання для самостійної роботи.
6.	Тема 6. Польща на початку Другої світової війни.	-Напад Німеччини на Польщу у вересні 1939 р. -Встановлення радянської влади на західноукраїнських землях. -Діяльність еміграційного уряду в Лондоні. -Німецький окупаційний режим в польських землях.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести; • Контрольні роботи; • Завдання для індивідуальної роботи; • Завдання для самостійної роботи.
7.	Тема 7. Польща на завершальному етапі Другої світової війни.	-Рух Опору в Польщі. -Варшавське повстання 1944 рр. -Польське питання на міжнародній арені. -Соціально-економічне й культурно-релігійне життя поляків у роки війни.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести; • Контрольні роботи; • Завдання для індивідуальної роботи; • Завдання для самостійної роботи
8.	Тема 8. Болгарія у Другій світовій війні	-Болгарія на початку Другої світової війни (1939 – 1941 рр.). -Рух Опору в Болгарії. -Державний переворот 1944 р. в Болгарії. -Участь Болгарії у війні з гітлерівською Німеччиною.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести; • Контрольні роботи; • Завдання для індивідуальної роботи; • Завдання для самостійної роботи
9.	Тема 9. Югославія на початку Другої світової війни.	-Югославія на початку Другої світової війни (1939 – 1941 рр.). -Напад Німеччини на Югославію 6 квітня 1941 р. та його наслідки. -Проголошення і розвиток Незалежної держави Хорватія. -Рух Опору в Югославії.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести; • Контрольні роботи; • Завдання для індивідуальної роботи; • Завдання для самостійної роботи
10.	Тема 10. Югославія на завершальному етапі Другої світової війни.	-Йосиф Броз Тіто та його діяльність у роки війни. -Каральні операції проти партизанів Югославії (1942–1943 рр.). -Югославське питання в міжнародній політиці.	<ul style="list-style-type: none"> • Тести; • Контрольні роботи; • Завдання для індивідуальної роботи; • Завдання для самостійної роботи
11.	Тема 11. Народна Польща в	-Режим «народної демократії» в Польщі (1945 – 1949 рр.).	<ul style="list-style-type: none"> • Тести; • Контрольні

	1945 – 50-х роках XX ст.	-Утвердження тоталітарного режиму та його криза 1956 р. -Польське суспільство в 1960-х роках. В. Гомулка. -Десятиріччя керівництва Е. Герека.	роботи; • Завдання для індивідуальної роботи; Завдання для самостійної роботи
12.	Тема 12. Польська Народна Республіка.	-Формування громадянської опозиції в ПНР. -Криза 1980-х років і запровадження воєнного стану. -Крах комуністичного режиму в Польщі. -Перемога «Солідарності» в Польщі.	• Тести; • Контрольні роботи; • Завдання для індивідуальної роботи; Завдання для самостійної роботи
13.	Тема 13. Соціалістична Югославія	-Становлення комуністичного режиму в Югославії. -Конфлікт «Тіто – Сталін» та його наслідки. -Утвердження самоврядного соціалізму в Югославії у 1960-х рр. -Контрреформи та криза «самоврядного соціалізму». -Розпад Югославської федеративної держави.	• Тести; • Контрольні роботи; • Завдання для індивідуальної роботи; Завдання для самостійної роботи
14.	Тема 14. Болгарська народна республіка	-Болгарія за часів «народної демократії» (1944 – 1948 рр.). -Встановлення тоталітарного режиму в Болгарії (1948 – 1953 рр.). -Будівництво соціалізму в Болгарії (1953 – 1985 рр.). -Крах режиму Тодора Живкова в Болгарії. -Болгарія на шляху демократії і ринкової економіки.	• Тести; • Контрольні роботи; • Завдання для індивідуальної роботи; Завдання для самостійної роботи
15.	Тема 15. Чехословацька Соціалістична Республіка (ЧСР)	-Вибір шляху розвитку Чехословаччини в 1945–1948 рр. -Становлення комуністичної диктатури в ЧСР. -«Працька весна» 1968 р. -Режим «нормалізації» в ЧСР та його крах.	• Тести; • Контрольні роботи; • Завдання для індивідуальної роботи;
16.	Тема 16. Південнослов'янські землі на сучасному етапі	-Республіка Словенія. -Хорватська республіка. -Республіка Сербія. -Чорногорія. -Боснія і Герцеговина. -Косовська криза та її наслідки. -Болгарія. -Республіка Північна Македонія.	• Тести; • Контрольні роботи; • Завдання для індивідуальної роботи; • Завдання для самостійної роботи
17.	Тема 17. Польща на сучасному етапі	-Політика. -Економіка. -Зовнішня політика. -Польсько-українські відносини на	• Тести; • Контрольні роботи; • Завдання для

		сучасному етапі.	індивідуальної роботи; Завдання для самостійної роботи
18.	Тема 18. Чехія і Словаччина на сучасному.	-Особливості політичного устрою Чехії. - Особливості політичного устрою Словаччини. -Економіка Чехії і Словаччини. -Зовнішньополітичні орієнтації. -Відносини з Україною.	• Тести; • Контрольні роботи; • Завдання для індивідуальної роботи; Завдання для самостійної роботи

4. Система оцінювання курсу

Шкала перерахування оцінок					
Оцінка в балах	Оцінка за іспит	Оцінка в національній шкалі	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за залік	
90-100	відмінно	5	A	зараховано	
81-89	добре	4	B		
71-80			C		
61-70	задовільно	3	D		
51-60			E		
25-50 (50-100)	Допускається до здачі іспиту (виставляється залік)				
0-25 (0-50) (за роботу в семестрі)	незадовільно (оцінка автоматично виставляється у відомість)	2	FX	Не зараховано	
Сума балів по талону № 1, 2 0-50	незадовільно	2	FX		
Сума балів по талону № 3 0-50	незадовільно	2	F		
Загальна система оцінювання курсу	Розрахунок максимальної підсумкової оцінки з навчальної дисципліни здійснюється згідно кредитно-модульної системи. Максимальна кількість балів, яку можуть одержати студенти під час виконання різних видів робіт становить до заліку:				
	Поточний контроль	Контрольна роботи	Колоквіум	Самостійна робота	Всього
	35 балів	30 балів	20 балів	15 балів	100 балів
Семінарські заняття (поточний контроль)	Оцінювання знань студентів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою. На занятті пропонується якісне оцінювання знань студентів шляхом виставлення балів від "1" до "5". Позначення "0" виставляється студентові за відмову від відповіді на занятті через невідповідність, або через відсутність на занятті без поважної причини, що впливатиме на його підсумкову рейтингову оцінку в кінці семестру. Підсумкова кількість балів за роботу студента на семінарських заняттях визначається як середнє				

	<p>арифметичне помножене на коефіцієнт. Середнє арифметичне визначається як сума набраних студентом балів поділена на кількість занять, в яких він брав участь і був оцінений. При цьому відсутність студента на занятті без поважної причини враховується при вирахованні середнього арифметичного. Кожен студент зобов'язаний взяти активну участь не менше як на одній третині семінарських занять, проведених у групі впродовж семестру.</p> <p>Пропущене з поважних причин заняття студент може "відпрацювати" у формі, визначеній викладачем та кафедрою. При цьому виставлення оцінки не передбачається, але це відпрацьоване заняття не впливатиме на середній арифметичний бал студента. Як правило "відпрацювання" проходить у вигляді написання і захисту реферату на визначену викладачем тему (вимоги до додаткової реферативної роботи встановлюються викладачем та кафедрою окремо).</p>	
Вимоги до контрольної роботи	<p>Написання контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки при заліку. У випадку, якщо студент з якихось причин не написав контрольної роботи, він вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачаються навчальним планом на семестр з даної дисципліни. Такий студент має змогу скласти екзамен за талоном №2, але для цього він повинен виконати передбачене кафедрою завдання.</p> <p>Контрольна робота передбачає формулювання 5 завдань: 2 теоретичних, 1 практичного (на знання історичних джерел), 1 знання термінів та 1 на знання хронології.</p> <p>Критерії оцінювання завдань на контрольній роботі (наведено максимальну кількість балів, яку можна здобути за відповідь на кожне завдання):</p>	
	Завдання	Кількість балів
	1 теоретичне	10 балів
	2 теоретичне	10 балів
	3 практичне	5 балів
	4 знання термінів	3 бали
	5 знання хронології	2 бали
Колоквіум	<p>Оцінювання рівня засвоєння цілого блоку питань, що виноситься на самостійне вивчення студентів відбувається у вигляді усного колоквіуму. Перелік питань додається.</p> <p>Критерії оцінювання колоквіуму (оцінюється в діапазоні від 0 до 20 балів)</p>	
	Критерії	Бали
	глибока, розгорнута відповідь зі знанням джерел та історіографії	16-20 балів
	правильна стисла відповідь	12-15 балів
	поверхова відповідь	8-11 балів
	поверхова відповідь з наявністю окремих помилок	4-7 балів
	розкриття окремого аспекту питання	1-3 бали
	неправильна відповідь або її відсутність	0 балів
Самостійна робота	<p>Самостійна робота студента є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час.</p>	

<p>Метою самостійної роботи є вироблення студентами навичок і вміння працювати з літературою, віднаходити головні, стержневі аспекти проблем, що потребують твердого засвоєння, здатності визначити свою позицію щодо дискусійних ідей чи концепцій і аргументовано її обґрунтувати.</p> <p>Предметом самостійної роботи студентів є опрацювання ними як окремих тем програми курсу в цілому, так і деяких розділів тем, написання рефератів, підготовка реферативних матеріалів з наукових публікацій по важливих проблемах даної навчальної дисципліни.</p> <p>Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється у вигляді та написання реферату.</p> <p><u>Критерії оцінювання реферату (оцінюється в діапазоні від 0 до 15 (10) балів)</u></p>	
Критерії	6 семестр
● глибоке розкриття проблеми, з відображенням авторської позиції	- 12-15 балів
● обґрунтоване розкриття проблеми	- 9-11 балів
● тема розкрита неповно	- 6-8 балів
● реферат суто компілятивного рівня	- 3-5 балів
● розкритий лише окремий аспект	- 1-2 бали
● реферат не захищений	- 0 балів

6. Ресурсне забезпечення


Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа (відеофайли, рисунки, схеми)
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> Вандич П. Ціна свободи. Історія Центрально-Східної Європи від Середньовіччя до сьогодення. К.: Критика, 2004. 462 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Vandych_Potr/Tsina_svobody_Istoriia_Tsentralno-Skhidnoi_Yevropy_vid_Serednovichchia_do_sohodennia.pdf? Дворнік Френсіс. Слов'яни в Європейській історії та цивілізації / Пер. з англ. К: ДУХ І ЛІТЕРА, 2005. 512 с. https://chtyvo.org.ua/authors/Dvornik_Frensis/Sloviyani_v_ievropeiskii_istorii_ta_tsyvilizatsii/ Дейвіс Н. Європа. Історія. К., 2001. https://chtyvo.org.ua/authors/Deivis_Norman/Yevropa_Istoriia/ Дейвіс Норман. Боже ігрище. Історія Польщі. К. 2008. 1079 с. Дильонгова Г. Історія Польщі 1795–1990. К. 2007. 237 с. Зашкільняк Л. О., Крикун М. Г. Історія Польщі: Від найдавніших часів до наших днів. Львів, 2002. Зінько Ю. А., Калитко С. Л., Кравчук О. М., Поп І. І. Нариси історії Чехії. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 464 с. https://shron1.chtyvo.org.ua/Zinko_Yurii/Narysy_istorii_Chekhii.pdf? Історія західних та південних слов'ян з давніх часів до XX ст. / За ред. проф. В. І. Ярового. К.: Либідь, 2001. С. 3 – 25. http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0001831 Історія Центрально-Східної Європи / За ред. проф. Леоніда Зашкільняка. Львів, 2001. С. 7– 	

23. https://chtyvo.org.ua/authors/Zashkilniak_Leonid/Istoriia_Tsentralno-Skhidnoi_Yevropy/
10. Історія Центрально-Східної Європи. Посібник для студентів історичних і гуманітарних факультетів університетів / За ред. Л. Зашкільняка. Львів, 2001. 660 с.
11. Комар В. Л. Концепція прометеїзму в політиці Польщі (1921–1939 рр.). Івано-Франківськ 2011. 360 с.
12. Криль М. М. Історія країн Центрально-Східної Європи (кінець XX – початок XXI ст.): Навчальний посібник. К.: Знання, 2008. 284 с.
13. Крикун М., Зашкільняк Л. Історія Польщі. Львів, 2002. https://shron1.chtyvo.org.ua/Zashkilniak_Leonid/Istoriia_Polschi_Vid_naidavnishykh_chasiv_do_nashykh_dniv.pdf
14. Рудько С. О. Історія Центрально-Східної Європи (кін. XVIII–поч. XXI ст.): Навч.-метод. Посібн. з курсу. Вид. 2-ге, доп. Острог, 2010. 220 с. [Електронний ресурс]. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Rudko_Serhii/Istoriia_Tsentralno-Skhidnoi_Yevropy_kin_XVIII_-_poch_XXI_st.pdf
15. Чорній В. Історія Болгарії. Львів, 2007. 463 с. <https://toloka.to/t62098>
16. Яровий В. І. Історія західних і південних слов'ян у XX столітті. Курс лекцій. Київ, 1996.
17. Яровий Я. І. Новітня історія Центральноєвропейських та балканських країн. XX століття. Київ, 2005.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://d-learn.pnu.edu.ua/>

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57, Гуманітарний корпус, каб. 604. Тел.: +80342 59-61-46 Email: kis@pnu.edu.ua Ст. лаборант кафедри: Дідик Олександра Дмитрівна
Викладач	 Комар Володимир Леонович доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії Центральної та Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Контактна інформація викладача	+380975288077 volodymyr.komar@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагиату/
--------------------------	--

Пропуски занять (відпрацювання)	Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується <u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»</u> (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до <u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»</u> (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до <u>Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти»</u> (затверджене наказом Міністерства України № 245 від 15.07.1996 р.).
Додаткові бали	Студент має змогу також отримати додаткові бали, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах тематики дисципліни впродовж навчального семестру; взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, конференції, круглому столі, інших видах наукової активності, які відповідають профілю дисципліни; опублікувавши наукову працю, яка відповідає профілю дисципліни. Відповідно до <u>Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»</u> (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.). відповідні студенти можуть отримати додаткові бали на підставі рішенням кафедри міжнародних відносин.
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується <u>Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3)</u> (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.).

**Викладач,
доктор історичних наук, професор**

Комар В. Л.